

מִי יֵצֵא חֵאָתָא

תאונת הדרכים כרצח. רצח שנעשה מתוך קנאות והזנחה.
 „אי אפשר להבין את התנהגות הדתיים“, טען צייר ירושלמי בעת ההלחיה, „אך פחות מכך אפשר להבין את התנהגות ה'משטרה'. במדינה שבה חייב כל נהג ש'מכוניתו נתקעת בצידי הדרך להציב על הכביש משולש זוהר, הירשתה המשטרה

פתח. היא הונחה שם עלידי עסקני משרד-הדתות, הממונים על קדושת ה'רציון'. היא נועדה, כפי שמעיד עליה שלט קטן בפנית הכביש, למנוע מעבר כלי רכב ב'שבתות ובחגים'.
 אולם עסקנים אלה לא הטריחו את עצמם לדאוג לתאורה בסביבת המחסום הקדוש הזה. הם גם לא העסיקו את עצמם בעניין

טרם שיכול היה לערוף את ראשי החיי-לים.

★ ★ ★
 „תמיד זה היה ככה“

דויד פלומבו לא היה שום אמצעי הגנה כזה. צווארו היה חשוף לשרי שרת הברזל הרצחנית שנמתחה לרוחב ה'

איש מת בשבת זו בירושלים.

הוא היה אמן ידוע — פסל

שיצירתו עומדת בפתח מישל-

נה החדש של הכנסת.

אבל לא זה החשוב.

חשובה יותר השאלה: מדוע

מת דויד פלומבו? חשובה יו-

תר העובדה כי לא היה זה

מוות טבעי.

מה שאירע בשבת. במורד הר

ציון בירושלים. היה רצח.

רצח בידי קנאי השבת.

כשחזרה האירלנד לשחרור מעול האנגלים, בתחילת המאה, פיתחו שיטה רצחנית. הם נהגו למתוח חוטי-ברזל לרוי חב הכבישים, בהם היו עמידים לעבור חיילים אנגלים רכובים על אופנועים. ה' חוט היה זמנח כגובה בו נמצא צווארו של רוכב האופנוע.

האופנוע היה דוהר לאורך הכביש, ולא היתה לו שום אפשרות לראות את החוט. אפילו אם נסע בזהירות, כך היה ניכנס במהירות אל המלכודת הרצחנית, וראשו היה נערף. שיטה זו פותחה במלחמת ה' עולם השניה ובמלחמות הועירות שקדמו לה ברחבי האימפריה הבריטית. אז הונהגה נגד חיילים שנסעו במכוניות פתוחות, ו' אשר צווארם היה חשוף למלכודת. אמצעי ההגנה שפיתח הצבא הבריטי באותה תקר' פה זכור עדיין בישראל, בצורת מוט ב' זל מוגבה, שהוצמד לחרטום הג'יפ הפתוח ושנועד לנתק את חוט המלכודת עוד ב'

המקום בו נהרג פלומבו — החץ אסמן את השרשרת התלויה, הנמתחת בשבת

לשליחי משרד-הדתות לחסום כביש חשוך, מבלי להקפיד על תנאי בטיחות אלמנטי-ריים.
 הגיב על כך פקד אברהם לוי, דובר משטרת ירושלים: „המחסום לא היה ב' טיפולנו. מי שחוסם רחוב — צריך לדאוג ל' תאורה.“
 ידידיו של פלומבו סיפרו, כי הוא הק' פיד על שמירת השבת בסביבת ביתו. לא מחוץ מניעים דתיים, אלא מתוך כוונה כנה לא להסתכסך עם עסקני משרד-הדתות, שבשליטתם נמצא ה'רציון. „לפעמים היה פלומבו מתעכב בשבת בבית חברים ב' עיר, עד שייצאו הכוכבים“, סיפר חברו, „ורק אחר כך היה עולה על קטנועו ונוסע הביתה.“

★ ★ ★

זכר חללים

ורבן השרשרת היה אדם שכל ירושלים הכירה אותו. לפחות מבחינה חזותית. בזכות קומתו הגמוכה (165 ס"מ), כתפיו הרחבות וידי העבות, וכה לא פעם לכינוי „האיש המרובע“. הוא בלט בעיר גם בגלל בלוריתו ה' שחורה וקנו המגולד פרא. מעולם לא נראה לבוש בחליפה, ותמיד הקפיד ל' לכת במכנסי קורדרוי דהויים, בחולצות פשוטות שאת דוגמתן קבע בעצמו, ובסני-דלים שאת צורתם תיכנן. גם בחורף. הוא נולד לפני 46 שנה בתורכיה, ו' הגיע לארץ בגיל שלוש, כבן למשפחה דלת-אמצעים. בגיל צעיר יצא לעבוד, כ' מניה כבלים תת-קרקעיים מטעם הדואר. „אני מכיר את כל ירושלים מלמטה“, נהג להתלוצץ לפעמים, „גם את העיר העתיקה

כה פעוט, כמו קביעת שלטים זוהרים וגדולים בסביבתו. הודה בכך עמרם בלוי, המנהל הדתי של ה'רציון: „אף פעם לא היתה שם תאורה. תמיד זה היה ככה. עכשיו נדאג לסידורים מתאימים.“
 אך מלבד הזנחות אלה, אחראים עסקני הדת גם להזנחה אחרת, פושענית יותר: בשבת האחרונה הם פשוט שכחו להסיר את השרשרת מיד עם צאת השבת. וכך קרה שפלומבו, אשר נהג בדרך כלל בזהירות מ' רובה בשרשרת, נסע על קטנועו בבטחון, כשחבר יושב מאחוריו, מתוך ידיעה כי היא כבר הוסרה.

השבת תמה השבוע בירושלים ב' 7.05 ערב. פלומבו נתקל בשרשרת ב' 7.25 במשך עשרים דקות ארוכות היתה השר' שרת מתוחה לרוחב הכביש האפל, כאילו חיכתה לקורבן.

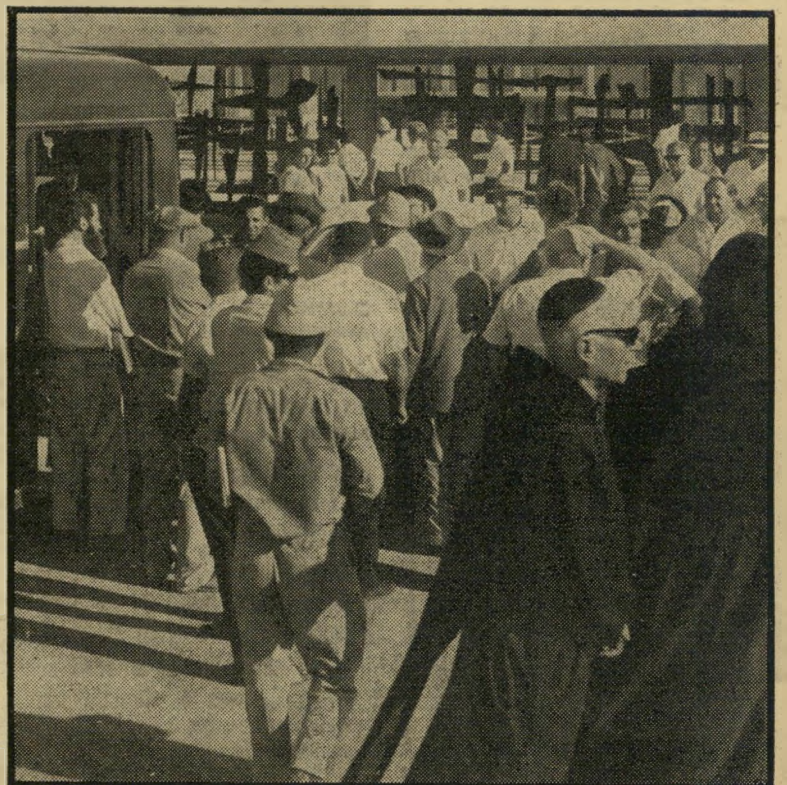
פרט נוסף יכול להעיד על כך, שעסקני הדת המקומיים לא רק שאינם חסים על חיי-אדם, אלא שגם לעיקרי אמונתם מ' ייחסים הם לפעמים בזלזול גמור. ידית משפחת הפסל סיפרה השבוע לכתב העונס הזה, כי ביקרה בבית משפחת פלומבו ערב לפני מותו. „השעה היתה כבר מאו' חרת“, סיפרה, „כשעברתי בכביש המוביל אל ה'רציון. זה היה בערך בשמונה — כבר אחרי כניסת השבת — אך למרבה הפלא לא היתה אז השרשרת מתוחה לרוחב הכביש. היא היתה מונחת בצד. העובדה שפלומבו עלה על השרשרת רק למחרת, מוכיחה כי מתחו אותה כבר אחרי כניסת השבת, וזהו חילול שבת מובהק.“

אך לא עובדת חילול השבת בידי שומ' רי-השבת העסיקה את ידידיו של הפסל המנוח. רבים מהם לא היכסו להגדיר את

כביש, המוביל מביתו שעל ה'רציון אל ירושלים. היה זה בקטע הכביש הקרוי כביש האפיפיור, שנשלל במיוחד ערב ב' קורו של פאולוס השישי בארץ. השרשרת לא הונחה עלידי חבלני אל-

ההלוויה מתעכבת לפני שער הברזל האמנותי של ג'ישן

הכנסת החדש (ברקע). יצירתו האחרונה של דויד פלומבו

שומרי